

Програма комплексного атестаційного екзамену за фахом «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Освітньо-професійна програма «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

Укладачі: д. політ. н., доц. Вінникова Н.А.;
д.ю.н., доц. Кононенко В.П.;
к.е.н., доц. Марченко І.С.;
к. політ. н., доц. Пашков В.О.;
к. політ. н., доц. Пересипкіна І.В.;
к.т.н., доц. Лубенець С.В.;
к. е. н., доц. Чернишова Л.О.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Комплексний атестаційний екзамен грає важливу роль у завершальній стадії формування і оцінки теоретичної підготовки фахівців.

Комплексний атестаційний екзамен – це комплексна перевірка програмних результатів навчання з фахових дисциплін, визначених освітньо-професійною програмою «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» та передбачених відповідним навчальним планом. Він проводиться для студентів 4 курсу денної форми після завершення останнього семестру навчання.

Програма комплексного атестаційного екзамену – це основний науково-методичний документ, що регламентує зміст атестаційного екзамену за фахом. Вона спрямована на забезпечення комплексного підходу до оцінки теоретичної, методичної та практичної підготовки студентів, виявлення ступеня їх підготовки до майбутньої самостійної професійної діяльності.

Мета програми – визначити обсяг і необхідний рівень теоретичних знань, одержаних практичних навиків і вмінь з профільних дисциплін освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

Загальні компетентності:

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Комплексний атестаційний екзамен передбачає перевірку досягнення наступних програмних результатів навчання:

РН1. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та

світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН16. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

Критерії оцінювання письмових відповідей на комплексному атестаційному екзамені.

Комплексний атестаційний екзамен проводиться по білетах, кожен з яких включає 100 тестових завдань. За кожну вірну відповідь на тестове завдання студент отримує 1 бал. Загальна кількість балів, отримана студентом, переводиться у чотирьохрівневу шкалу оцінювання наступним чином:

- відмінно – 90-100 балів;
- добре – 70-89 балів;
- задовільно – 50-69 балів;
- незадовільно – 0-49 балів.

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

Тестові завдання до комплексного атестаційного екзамену складаються з завдань за наступними дисциплінами:

1. Теорія міжнародних відносин.
2. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики.
3. Сучасні тенденції світової політики.
4. Дипломатична та консульська служба.
5. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах.

ОСНОВНІ ТЕМИ КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ:

Дисципліна «Теорія міжнародних відносин»

Тема 1. Світова політика та міжнародні відносини як об'єкт вивчення.

Співвідношення категорій «міжнародні відносини», «міжнародна політика», «світова політика». Теорія міжнародних відносин у структурі соціально-гуманітарних наук; методи вивчення міжнародних відносин.

Тема 2. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки. Геополітичні концепції міжнародних відносин.

Зовнішньополітичні концепції в політичній думці Стародавнього світу. Формування й розвиток реалістичних уявлень про міжнародні відносини в політичній думці епохи Відродження й Нового часу. Генезис ліберальної концепції міжнародної політики. Марксизм та міжнародні відносини. Генезис геополітики. Німецька школа геополітики. Британська школа геополітики. Північноамериканська школа геополітики.

Тема 3. Теоретичні дослідження міжнародних відносин в політичній науці 40-60-х рр. та у 70-90-х роках ХХ ст.

Політичний ідеалізм в теорії та практиці міжнародних відносин. Політичний реалізм в США. Політичний реалізм у Західній Європі. Модерністські концепції міжнародних відносин. Неоліберальні концепції міжнародних відносин. Становлення неореалізму. Постмодерністські та немарксистські концепції міжнародних відносин. Теоретичні концепції міжнародної інтеграції. Формування теорії міжнародних режимів.

Тема 4. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин після закінчення „холодної війни”.

Концепція „кінця історії” Ф. Фукуями. Концепція „зіткнення цивілізацій” С. Хантігтона. Геополітичні концепції З. Бжезинського. Світ-системний аналіз І. Валлерстайна.

Тема 5. Теоретичні основи вивчення та врегулювання міжнародних конфліктів.

Сутність та типологія міжнародних конфліктів. Структура і процес розвитку міжнародних конфліктів. Шляхи мирного врегулювання міжнародних конфліктів.

Дисципліна: «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики»

Тема 1. Місце аналізу та прогнозування в зовнішній політиці. Етапи формування аналізу зовнішньої політики.

Місце зовнішньополітичної діяльності в забезпеченні функціонування держави. Зовнішньополітична діяльність як система. Поняття «зовнішньої політики». Завдання зовнішньої політики. Причинно-наслідкові зв'язки в зовнішньополітичній діяльності. Взаємодія зовнішньої та внутрішньої політики.

Поняття «аналіз» в зовнішньополітичній діяльності. Джерела та завдання аналізу. Поняття планування в зовнішньополітичній діяльності. Завдання та види планування. Планування і поточна політика. Аналіз і планування. Стратегічний аналіз і стратегічне планування.

Прогнозування в зовнішньополітичній діяльності. Завдання та види прогнозування. Основні сценарії майбутнього. Структура однополюсного світу. Біполярний світ. Прогнози Дж. Модельського, Дж. Аррігі, І. Уоллерстайна, Дж. Голдстайна, С. Хантігтона, К. Уолтса, Х. Макрея.

Етапи становлення аналізу зовнішньої політики та їх сутність. Напрямки аналізу зовнішньої політики: порівняльні дослідження зовнішньої політики, структурно-функціональний аналіз зовнішньої політики. Дослідження зовнішньої політики з позицій загальної та соціальної психології. Теорія прийняття зовнішньополітичних рішень. Комп'ютерне моделювання зовнішньополітичного процесу та процесів прийняття зовнішньополітичних рішень. Виклики глобалізації для аналізу зовнішньої політики. Співвідношення традиційної та нової парадигм в аналізі зовнішньої політики.

Тема 2. Аналіз зовнішньополітичної діяльності суб'єктів міжнародних відносин. Стратегічний аналіз зовнішньої політики.

Поняття суб'єкта міжнародних відносин та його міжнародно-правовий статус. Інтереси суб'єктів міжнародних відносин та їх структура, явні та приховані інтереси. Стратегічні й поточні цілі суб'єктів міжнародних відносин. Методика виявлення інтересів і цілей. Поведінка держави на

міжнародній арені. Критерії оцінки та способи врахування поведінки держави. Суб'єкти міжнародних відносин в структурах міжнародних організацій: форми участі, правовий статус та поведінка. Аналіз цілей та виявлення особливостей участі й поведінки. Аналіз діяльності представників держави в міжнародних відносинах. Місце суб'єктивного фактору. Методи використання суб'єктивного фактору в міжнародних відносинах.

Поняття стратегічного аналізу. Визначення стратегічних цілей зовнішньої політики держави, її ієрархія. Аналіз геополітичних кодів, союзників та конкурентів держави. Стратегічне партнерство, його перспективи та критерії. Визначення сфер співробітництва на міжнародній арені та засобів реалізації стратегічних цілей держави. Вибір ефективних засобів в реалізації стратегічних інтересів держави на міжнародній арені (воєнні, політичні, економічні, ідеологічні, культурні та ін.). Оцінка стратегічних ризиків держави на міжнародній арені та можливих негативних наслідків. Ситуаційний аналіз. Методика проведення ситуаційного аналізу. Аналіз факторів зовнішнього середовища у міжнародних відносинах. SWOT-аналіз.

Тема 3. Інформаційне забезпечення зовнішньополітичного аналізу та прогнозування. Методи аналізу документів.

Особливості відбору інформації при зовнішньополітичному аналізі. Критерії орієнтування у інформаційному масиві. Ступінь надійності, рівень суб'єктивності та об'єктивності, рівень доступності інформації. Часткова та комплексна інформація. Збір інформації у зовнішньополітичному аналізі. Первинна і вторинна інформація. Комплекс профільної та фонові інформації у зовнішньополітичному аналізі, його зв'язок з первинної та вторинної (похідною) інформацією. Джерела інформації прикладного зовнішньополітичному аналізу, їх характер та типологія. Документальні джерела у зовнішньополітичному аналізі. ЗМІ як джерело інформації. Спостереження у зовнішньополітичному аналізі та його види. Інформаційна база для аналізу зовнішньополітичної діяльності. Канали надходження інформації. Офіційні канали інформації.

Поняття та види документів. Кодування відповідей на відкриті запитання. Традиційний аналіз документу. Контент-аналіз. Завдання та види контент-аналізу. Процедура контент-аналізу. Спеціальні методика контент-аналізу. Якісний варіант контент-аналізу. Когнітивне картування. Поняття, завдання та процедура. Побудова картосхеми понять. Методика Б. Корані. Інтерпретація результатів когнітивного картування. Івент-аналіз. Інтент-аналіз. Дискурс-аналіз. Основні види групових експертних оцінок. Методи на основі простого обміну думками з приводу конкретної політичної проблеми.

Метод комісій. Нарада як спосіб здійснення групових експертних оцінок. Семінар як низько ефективний спосіб організації роботи експертів. Брейнстормінг. Основні принципи та етапи брейнстормінгу. Склад експертної групи в мозковому штурмі. Феномен групового мислення. Роль модератора в брейнстормінгу. Метод синектики. Дельфійський метод.

Тема 4. Прогнозування у міжнародних відносинах. Основи комп'ютерного прогнозного моделювання.

Основи прогнозування у міжнародних відносинах. Об'єкт прогнозування, повнота, достовірність і точність даних про нього. Формування гіпотези при прогнозуванні. Визначення можливих факторів зміни гіпотези. Застосування теорії ймовірності при прогнозуванні. Передбачення на основі стійких тенденцій розвитку міжнародних відносин. Використання розвитку подій у певному напрямку при прогнозуванні. Врахування циклічності в розвитку подій. Статистичний матеріал у прогнозуванні зовнішньої політики. Врахування особового фактору в прогнозуванні зовнішньої політики. Врахування національного характеру та культурних особливостей народу при прогнозуванні зовнішньої політики. Сприятливі та несприятливі фактори в розвитку прогнозу. Коригування прогнозу.

Поняття комп'ютерного моделювання та основні напрямки його використання в аналізі міжнародних відносин. Види та характеристики комп'ютерних моделей в аналізі міжнародних конфліктів. Приклади використання кількісних моделей для підготовки та реалізації міжнародно-правових угод.

Тема 5. Принципи і основні методи зовнішньополітичного прогнозування.

Класифікація методів прогнозування: експертні (інтуїтивні) та кількісні (формалізовані) методи. Експертні методи (індивідуальні та колективні): метод інтерв'ю; метод деструктивної віднесеної оцінки; аналітичний метод тощо. Кількісні методи: статистичний; прогнозна екстраполяція та інтерполяція; метод історичних аналогій тощо. Методи цільового прогнозування: метод ізольованої генерації ідей; метод системної генерації ідей. «Дерево цілей». Методи планування у руслі цільового прогнозування. Поняття та зміст верифікації прогнозів. Види верифікації прогнозів. Прогнозування впливів. Оцінка впливів.

Дисципліна: «Сучасні тенденції світової політики»

Тема 1. Глобалізація та її вплив на міжнародні відносини.

Етапи розвитку глобалізації. Політична глобалізація: основні теорії. Економічна глобалізація та її вплив на держави. Культурна глобалізація та її політичні наслідки. Інформаційна глобалізація: роль медіа та інтернету. Глобальні інститути: ООН, ВТО, МВФ. Антиглобалістські рухи та їхній вплив. Глобалізація та національна ідентичність. Наслідки глобалізації для розвинених та країн, що розвиваються. Перспективи глобалізації в контексті нових викликів.

Тема 2. Міжнародна безпека у XXI столітті.

Поняття та основи міжнародної безпеки. Військові конфлікти та їх наслідки. Роль НАТО в сучасній безпеці. Сучасний тероризм: причини і форми. Протистояння гібридним загрозам. Кібербезпека як новий фронт глобальної безпеки. Роль міжнародних організацій у забезпеченні миру. Проблема розповсюдження ядерної зброї. Енергетична безпека. Безпека в умовах зміни клімату.

Тема 3. Міжнародні організації та їх роль у світовій політиці.

Історія виникнення міжнародних організацій ООН: структура, функції та реформа. Міжнародний валютний фонд та його роль в економічній політиці. Всесвітня організація торгівлі: механізми та виклики. Рада Європи: права людини та демократичні процеси. Європейський Союз як модель наднаціональної організації. Регіональні об'єднання Африки, Азії, Латинської Америки. Міжнародні організації в сфері безпеки: ОДКБ, ШОС. Неурядові міжнародні організації: Greenpeace, Amnesty International. Майбутнє міжнародних організацій в умовах глобальних викликів.

Тема 4. Політика великих держав.

Вплив США, Китаю, Європейського Союзу та інших великих держав на світову політику. Зовнішня політика США після «холодної війни». Китай: «м'яка сила» і політика нових технологій. Європейський Союз і його глобальні амбіції. Індія: на шляху до глобальної політичної потужності. Бразилія: регіональне лідерство та глобальні амбіції. Туреччина: регіональна політика та глобальні інтриги. Велика Британія після Brexit: нові виклики у зовнішній політиці. Японія та її роль в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Австралія та її місце у глобальній політиці.

Тема 5. Сучасні виклики міжнародних відносин.

Причини та наслідки регіональних конфліктів: арабська весна, війна в Сирії, конфлікти в Африці, російсько-українська війна, Ізраїль і Палестина, конфлікти на Балканах. Інформаційні війни, дезінформація та маніпуляція у сучасній політиці, їх вплив на міжнародні відносини та безпеку. Глобальні

економічні кризи: причини та наслідки, кліматичні зміни як глобальна загроза, міграційні процеси та їх вплив на світову політику.

Дисципліна «Дипломатична та консульська служба»

Тема 1. Вимоги до професії дипломата. Дипломатичні ранги.

Перелік знань, які належать до кола функціональних обов'язків дипломата: спеціальні, професійні навички, особисті якості. Дипломатія і стратегічна розвідка.

Дипломатичні класи та ранги. Дипломатичні ранги, які вживаються в діяльності української дипломатичної служби. Правова процедура їх присвоєння.

Тема 2. Порядок визнання держав, встановлення дипломатичних відносин та їх завершення.

Встановлення дипломатичних відносин. Сутність дипломатичного представництва держави. Процедура відкриття дипломатичного представництва. Глава дипломатичного представництва, його завдання та функції.

Тема 3. Дипломатичне представництво, його організація і форми роботи. Дипломатичне листування.

Особливості функціонування та завдання дипломатичного представництва. Персонал дипломатичного представництва. Розташування дипломатичного представництва. Структура дипломатичного представництва, функції його відділів.

Тема 4. Дипломатія – інститут та інструмент зовнішньої політики України.

Поняття та завдання дипломатичної служби. Функції та система органів дипломатичної служби. Персонал дипломатичної служби. Міністерство закордонних справ України: поняття, функції та структура, Департамент консульської служби, представництва МЗС на території України. Закордонні дипломатичні установи України. Функціональні місії у складі посольств. Постійні представництва України при міжнародних організаціях.

Тема 5. Консульська служба. Задачі й функції консульських установ за кордоном стосовно громадян України.

Поняття, завдання та система органів консульської служби України. Функції та структура консульської установи. Головна місія консульств. Особливості роботи консульських установ у прикордонній зоні з ЄС. Здійснення нотаріальних дій та легалізація документів.

Дисципліна: «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах»

Тема 1. Інформаційно-аналітична діяльність (ІАД): основи теорії

Інформаційна складова інформаційно-аналітичної діяльності. Науково-інформаційна діяльність. Поль Отлє, Анрі Лафонтен. Мета НІД. Процеси наукової комунікації. Наукова інформатика. Поняття «інформація». Властивості інформації. Особливості інформації як товару. Види інформації. Поняття «інформаційні процеси». Складові інформаційного процесу. Інформаційна діяльність. Аналітична складова інформаційно-аналітичної діяльності. Поняття «аналітика». Процес аналізу. Етапи, суб'єктність, види аналітичної діяльності. Масова аналітика. Поняття «інформаційна аналітика». Процес ІАД. Алгоритм процесу ІАД. Інформаційний аналіз. Аналітико-синтетична переробка. Процес аналітико-синтетичної переробки інформації.

Тема 2. Зміст ІАР

Актуальність, суть, основні принципи ІАД. Інформаційно-аналітична робота. Інформаційно-аналітичний процес. Аналітичний продукт. Організація ІАР. Інформаційно-аналітичний документ. Цілі, об'єкти, суб'єкти ІАД. Загальні професійні вимоги до рівня фахової підготовки аналітика. Функції аналітики. Джерела інформації. Канали передачі. Причини викривлення інформації. Порушення цілісності інформації. Інформаційні шуми, бар'єри та їх вплив на якісні та кількісні показники інформації. Інформаційні посередники: поняття та види.

Тема 3. Методи організації ІАД у сфері міжнародних відносин

Алгоритм діагностики інформаційних подій і процесів. Методи та методики, що становлять основу інформаційно-аналітичних досліджень. Об'єкт, предмет дослідження, гіпотеза. Методи розробки гіпотез і вимоги до них. Наукова, загальна, робоча гіпотеза. Характеристика комплексних методів досліджень та базові аналітичні методики (моделювання, екстраполяція, методи експертних оцінок, «мозкового штурму», метод Дельфі). Контент-аналіз як формалізований метод аналізу документів. Основні характеристики, принципи та види контент-аналізу. Івент-аналіз. Когнітивне картування. Припущення і передбачення в інформаційно-аналітичній діяльності. Сутність і зміст наукового передбачення. Класифікація методів прогнозування. Типологія прогнозів у сфері міжнародних відносин.

Тема 4. Засоби інтелектуалізації ІАД та управління інформаційними ресурсами

Поняття штучного інтелекту. Напрями розвитку ШІ. Штучні нейронні мережі. Штучний інтелект і когнітивне моделювання. «Інтернет речей» і технологія блокчейн. Ідея технології блокчейн. Основна перевага блокчейну. Дерево рішень («дерево цілей»), виведення за аналогією. Технологічні засади побудови «дерева цілей». Основне правило побудови «дерева цілей». Моделювання. Умови правомірності міркувань за аналогією.

Тема 5. Оглядово-аналітичний документ: поняття, класифікація, структура, методика складання

Огляд як документ. Жанрові модифікації огляду. Специфічні риси огляду. Основні вимоги до огляду. Структура огляду. Вступ до огляду та його завдання. Основна частина огляду. Заклучна частина огляду та мета. Довідковий апарат огляду. Основні етапи підготовки огляду та процеси аналітико-синтетичної обробки документів, які виконуються на кожному з етапів. Поняття «видання». Види видань. Підготовка окремих видів інформаційних документів. Способи перевірки надійності та достовірності інформації. Підготовка звітів про діяльність. Зміст звіту як інформаційного документа. Формалізована схема викладу інформації у звіті. Підготовка інформаційного релізу. Інформаційний реліз (прес-реліз) та його завдання. Структура інформаційного релізу. Особливості інформаційного релізу, присвяченого певній особі (певній події). Підготовка окремих видів оглядових документів. Оглядове видання.

Тема 6. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів

Поняття аналітичного документу. Аналітична довідка та аналітична записка. Основні етапи підготовки інформаційних документів. Методи пошуку документальної та фактографічної інформації. дайджест. Експрес-інформація. Довідка як інформаційний документ, види та особливості її підготовки. Особливості підготовки письмових (друкованих) оглядових та інформаційних довідок.

Основні вимоги до процесу реферування. Основні етапи реферування. Методи аналітико-синтетичної обробки документів, що використовуються в процесі реферування. Методи викладу інформації у рефераті. Екстрагування. Особливості підготовки рефератів в галузі міжнародних відносин. Оцінюючі елементи у рефераті з міжнародних відносин. Призначення анотації та її функції.

Тема 7. Інформаційно-аналітична діяльність: практичні аспекти реалізації у сфері управління

Зміст інформаційно-аналітичної діяльності: загальні поняття та визначення. Інформаційно-аналітична діяльність у сфері управління. Роль і місце ІАД в управлінні. Технології інформаційно-аналітичної діяльності у сфері управління. Інтегрована інформаційно-аналітична система: проект та концепція. Місце регіональної інформаційно-аналітичної служби в системі інформаційної діяльності органів управління (на прикладі місцевих державних адміністрацій). Інформаційно-аналітична робота органів державної виконавчої влади (на прикладі обласної державної адміністрації).

Тема 8. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах

Основи організації державної роботи по збиранню та аналізу зовнішньополітичної інформації. Основні джерела інформації, які використовують співробітники закордонних представництв. Головні умови до зовнішньополітичної інформації. Дезінформація, направлена інформація. Кулуарна дипломатія як спосіб збирання інформації. Дипломатичні документи. Види інформаційних документів, які готуються у посольствах, генеральних консульствах та торговельних представництвах. Специфічні особливості інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади. Функції зовнішньої розвідки. Види розвідувальної інформація. Оцінка розвідувальної інформації. Достовірність, актуальність і повнота розвідувальної інформації. Відповідальність, аналітичний рівень та цінність розвідувальної інформації. Особливості розвідувальної інформації.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
ДО КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

Дисципліна: «Теорія міжнародних відносин»

1. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки.
2. Ліберальна концепція міжнародних відносин.
3. Геополітичні концепції міжнародних відносин.
4. Німецька школа геополітики.
5. Британська школа геополітики.
6. Північноамериканська школа геополітики.
7. Життєвий простір Ф. Ратцеля.
8. Основні етапи становлення та еволюції концепції «Хартленда» Х. Маккіндера.
9. Морська могутність у поглядах А. Мехена.
10. Основні фактори геополітичної сили в ідеях Н. Спайкмена.
11. Політичний ідеалізм в теорії та практиці міжнародних відносин.
12. Політичний реалізм в США та в Західній Європі.
13. Модерністські концепції міжнародних відносин.
14. Неоліберальні концепції міжнародних відносин.
15. Постмодерністські та недомарксистські концепції міжнародних відносин.
16. Теоретичні концепції міжнародної інтеграції.
17. Концепція «кінця історії» Ф. Фукуями.
18. Концепція «зіткнення цивілізацій» С. Хантінгтона.
19. Світ-системний аналіз І. Валлерстайна.
20. Сутність та типологія міжнародних конфліктів.

Дисципліна: «Аналіз і прогнозування зовнішньої політики»

1. Поняття зовнішньої політики: визначення, завдання та основні характеристики.
2. Взаємодія зовнішньої та внутрішньої політики держави.
3. Причинно-наслідкові зв'язки в зовнішньополітичній діяльності.
4. Аналіз зовнішньої політики: поняття, джерела та завдання.
5. Планування у зовнішньополітичній діяльності: основні види та принципи.
6. Прогнозування в міжнародних відносинах: види, методи та завдання.
7. Основні сценарії розвитку світової політики: однополюсний, біполярний, мультиполярний світи.

8. Теоретичні концепції прогнозування міжнародних відносин (Дж Модельський, Дж. Аррігі, І. Уоллерстайн, Дж. Голдстайн, С. Хантінгтон).
9. Стратегічний аналіз зовнішньої політики: сутність, цілі та методи.
10. Інтереси суб'єктів міжнародних відносин: класифікація, методи виявлення.
11. Поняття стратегічного партнерства та критерії його ефективності.
12. Методика SWOT-аналізу в зовнішньополітичній діяльності.
13. Особливості інформаційного забезпечення зовнішньополітичного аналізу.
14. Основні методи аналізу зовнішньополітичних документів.
15. Контент-аналіз у дослідженні міжнародних відносин: методика та етапи проведення.
16. Методи прогнозування у міжнародних відносинах: експертні, статистичні, історичні аналогії.
17. Використання комп'ютерного моделювання в аналізі міжнародних конфліктів.
18. Поняття та методи верифікації зовнішньополітичних прогнозів.
19. Дельфійський метод прогнозування міжнародних відносин.
20. Виклики глобалізації для аналізу та прогнозування зовнішньої політики.

Дисципліна: «Сучасні тенденції світової політики»

1. Етапи розвитку глобалізації та їх вплив на світову політику.
2. Основні теорії політичної глобалізації та їхнє значення.
3. Вплив економічної глобалізації на національні держави.
4. Політичні наслідки культурної глобалізації.
5. Роль медіа та Інтернету в інформаційній глобалізації.
6. Функції і роль глобальних інститутів: ООН, ВТО, МВФ.
7. Антиглобалістські рухи та їхній вплив на міжнародні відносини.
8. Взаємозв'язок глобалізації і національної ідентичності.
9. Наслідки глобалізації для розвинених і країн, що розвиваються.
10. Перспективи глобалізації в умовах нових викликів.
11. Основи міжнародної безпеки в XXI столітті.
12. Військові конфлікти та їх наслідки для міжнародної безпеки.
13. Роль НАТО у сучасній міжнародній безпеці.
14. Причини і форми сучасного тероризму.

15. Гібридні загрози та кібербезпека як новий фронт глобальної безпеки.
16. Проблема розповсюдження ядерної зброї та її вплив на міжнародну безпеку.
17. Енергетична безпека та її політичні аспекти.
18. Вплив зміни клімату на міжнародну безпеку.
19. Історія виникнення та роль міжнародних організацій у сучасній політиці.
20. Глобальні економічні кризи, кліматичні зміни, міграційні процеси та їх вплив на світову політику.

Дисципліна: «Дипломатична та консульська служба»

1. Становлення й розвиток дипломатії та дипломатичної служби в Україні.
2. Центральні (внутрішні) конституційні органи зовнішніх зносин, їх завдання та функції.
3. Закордонні органи зовнішніх зносин, їх види та особливості їхньої практичної діяльності.
4. Спеціалізовані органи зовнішніх зносин. Особливості їх функціонування.
5. Порядок та процедура призначення посла та консула на посаду.
6. Роль і значення постійних представництв при міжнародних організаціях. Структура і персонал. Привілеї та імунітети.
7. Поняття й види міжнародних конференцій та нарад. Організація їх роботи.
8. Структура та методи роботи Міністерства закордонних справ України.
9. Розкрити значення «імунітет від юрисдикції».
10. Розкрити поняття «особиста недоторканність».
11. Види й структура дипломатичних представництв за кордоном.
12. Персонал дипломатичних представництв та його категорії. Дипломатичні ранги України.
13. Функції дипломатичних представництв, принципи і засоби їх виконання.
14. Особисті привілеї та імунітети персоналу дипломатичного представництва: повні і обмежені.
15. Особливості встановлення консульських відносин. Призначення консульської служби, її цілі і завдання.
16. Початок і завершення консульської місії.
17. Процедура призначення консула в посаду.

18. Консульські установи: їх класифікація, правовий статус і особливості діяльності.

19. Обов'язки посадових осіб консульського представництва.

20. Структура дипломатичного представництва за кордоном.

Дисципліна: «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах»

1. Інформаційна складова інформаційно-аналітичної діяльності.
2. Аналітична складова інформаційно-аналітичної діяльності.
3. Актуальність, суть, основні принципи ІАД.
4. Основні методи аналітики.
5. Сутність інформаційного процесу.
6. Причини викривлення інформації.
7. Інформаційні шуми, бар'єри та їх вплив на якісні та кількісні показники інформації.
8. Методи збору аналітичної інформації.
9. Поняття та методи аналітичних прогнозів.
10. «Інтернет речей» і технологія блокчейн.
11. Класифікація і характеристика основних видів оглядів.
12. Структура оглядових документів.
13. Загальна методика створення документної інформаційно-аналітичної продукції.
14. Довідка як форма інформаційного, інформаційно-бібліографічного обслуговування.
15. Методика складання реферату.
16. Роль і місце ІАД в управлінні.
17. Основи організації державної роботи щодо збирання та аналізу зовнішньополітичної інформації.
18. Основні джерела інформації, які використовують співробітники закордонних представництв.
19. Дезінформація, направлена інформація. Кулуарна дипломатія як спосіб збирання інформації.
20. Дипломатичні документи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Дисципліна: «Теорія міжнародних відносин»

1. Єремєєва І. А. Теорія міжнародних відносин : підручник / І. А. Єремєєва. Дніпро : ДДУВС, 2023. 140 с.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Теорія міжнародних відносин» / Укл. Чістякова І. М., Кубко В. П., Кудлай І. В., Кривдіна І. Б. Одеса: ДУ ОП, 2021. 223 с.
3. Міжнародні відносини та зовнішня політика України: підручник / Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін. Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
4. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко та ін. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 205 с.
5. Требін М.П. Теорія міжнародних відносин: підручник. Видавництво «Право», 2022. 472 с.
6. Руда Л. А. Теорія міжнародних відносин та геополітика: навчально-методичний посібник для підготовки до семінарських занять [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 77 с. URL: <https://politkaf.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/ruda-l.-a.-teoriia-mizhnarodnykh-vidnosyn-ta-heopolityka.pdf>
7. Історія міжнародних відносин : підруч. / І. В. Алексеєнко, А. Х. Маргулов , І. А. Єремєєва , М. В. Несправа. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 228 с.
8. McGlinchey Stephen. Foundations of International Relations. London: Bloomsbury, 2022. 237 p
9. Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. К.: Вадекс, 2020. 524 с.

Дисципліна: «Аналіз і прогнозування зовнішньої політики»

1. Вонсович С.Г. Політичний аналіз і прогноз: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 228 с.
2. Галушак М.П., Галушак О.Я., Кужда Т.І. Прогнозування соціально-економічних процесів: навчальний посібник для економічних спеціальностей. Тернопіль: ФОП Паляниця, 2021. 160 с.
3. Дерев'янюк С.М., Матвієнків С.М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.

4. Зовнішньополітичні доктрини і стратегії: навч. посібн. / М.Г. Капітоненко, Г.М. Перепелиця, С.П. Галака та ін.; за ред. Г.М. Перепелиці. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. 419 с.
5. Зовнішня політика та національна безпека : навч. посіб. / Г.П. Ситник, Д.В. Неліпа, М.Г. Орел ; за ред. Г.П. Ситника. К. : ВПЦ «Київський університет», 2022. 208 с.
6. Зовнішня політика України: опорний конспект лекцій / Укладачі: Палінчак М.М., Бокоч В.М., Дір І.Ю., Савка В.Я., Стебляк Д.М., Лешанич М.М. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 80 с.
7. Лозовська Л.І., Бандоріна Л.М., Савчук Л.М., Удачина К.О. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник. Дніпро : УДУНТ, 2022. 146 с.
8. Петренко І. І. Аналіз публічної політики. Навч. посібник. К.: Норма права, 2023. 332 с.
9. Петренко І. І. Методи політичних досліджень. Навч. посібник. К.: Норма права, 2023. 220 с.
10. Томас Барретт та ін. Інструментарій для аналізу політики. Берлін/Київ: Інститут Європейської Політики/Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва, 2022. 111 с.
11. Українська призма: Зовнішня політика 2022. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта. ТОВ «Вістка». Київ, 2023. 308 с.
12. Routledge Handbook of Foreign Policy Analysis Methods / ed. by P.A. Mello, F. Ostermann. London, N. Y.: Routledge, 2022. 602 с.

Дисципліна: «Сучасні тенденції світової політики»

1. Варенья Н.М. Сучасні виклики міжнародному порядку: передумови появи та механізми протидії інформаційним і терористичним загрозам. Київ: Фенікс, 2022. 302 с.
2. Глобалізація: світова економіка та українські реалії: монографія. / Горбач Л.М., Плотніков О.В. Київ: Кондор, 2024. 224 с.
3. Демчишак Р., Завада Я. Зовнішня політика країн Центрально-Східної та Південно-Східної Європи. Київ: Львівська Політехніка, 2021. 192 с.
4. Європейський Союз в міжнародних відносинах: навч. посіб. / Копійка В.В., Маковський М.О., Миронова М.А. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.
5. Когут Ю. Енергетичні війни як загроза національній безпеці держав Євросоюзу. Київ: Сідкон, 2022. 356 с.

6. Міжнародні відносини та зовнішня політика Китаю в історичній ретроспективі: навчальний посібник / Булик М., Гаврилова Н. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 234 с.

7. Міжнародні відносини та світова політика: нові тренди переосмислення минулого: Збірник наукових праць. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 232 с.

8. Міжнародні організації у сфері безпеки НАТО ОБСЄ: навч. посіб. / Н.Л. Яковенко. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Київський університет, 2020. 367 с.

9. Основи кіберпростору, кібербезпеки та кіберзахисту. Навч. посіб. / під. ред. В. М. Богуша. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 554 с.

10. Фішел Ю. М. Політика США щодо суверенної України та Кремля. Київ: Віват, 2023. 352 с.

11. Худолій А. О. Інформаційна війна 2014-2022 рр.: монографія. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2022. 208 с.

Дисципліна: «Дипломатична та консульська служба»

1. Дипломатична та консульська служба : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 178 с.

2. Дракохруст Т.В. Особливості консульського захисту українців, які перебувають у РФ в період війни. *Правовий часопис Донбасу* 2024. № 3. с. 86-89. doi:10.32782/2523-4269-2022-80-3-86-89.

3. Історія дипломатії: навч.-метод. посібник /за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 116 с.

4. Кононенко, В., Комарова Т. Цифрова дипломатія як засіб стратегічної комунікації держави. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Питання політології»*. 2024. С. 15-20. doi:10.26565/2220-8089-2024-45-02.

5. Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 № 2449-VIII

6. Про Консульський статут України: Указ Президента України; Статут від 02.04.1994 № 127/94

7. Пуртова А. А. Адміністративно-правове регулювання консульської діяльності в Україні : дис. ... д-ра філософ. Київ, 2022. 216 с.

8. Федчишин С. А. Дипломатична служба України: організаційно-правові засади : дис ... докт. юрид. наук. Харків. 2021. 511 с.

9. Федчишин С. А. Дипломатична служба України: проблеми теорії, організації та правового забезпечення: монографія. Харків: Право, 2020. 528 с.

10. Федчишин С. А. Підстави припинення дипломатичної служби України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Юридичні науки»*. 2020. Т. 31 (70), № 4. С. 183-189.

Дисципліна: «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах»

1. Брижко В.М., Фурашев В.М. Інформаційне право та інформаційне законодавство. 2-ге видання, доповнене. Київ: Право, 2021. 288 с.

2. Варенко В.М. Основи аналітики: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2022. 248 с.

3. Величко О.М., Гордієнко Т.Б. Основи системного аналізу і прийняття оптимальних рішень : підручник. Одеса: Олді Плюс, 2022. 672 с.

4. Загуменна В. В., Кузьменко О. І. Інформаційно-аналітична діяльність як наукова та навчальна дисципліна: еволюція, тенденції розвитку. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 4. С. 102–107.

5. Захарова І. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. Київ: Центр учбової літератури, 2024. 336 с.

6. Стратегія інформаційної безпеки. Указ Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#n7>

7. Томашевський О.М., Цегелик Г.Г., Вітер М.Б., Дудук В.І. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесі : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2024. 296 с.

8. Чернишова Л.О. Особливості регулювання сфери інформаційно-комунікаційних технологій для подолання економічної нерівності країн в межах ЄС. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2023. № 4 (41). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-41-2023>

9. Чернишова Л.О., Новікова Л.В. Світовий ринок інформаційно-комунікаційних технологій: тенденції та перспективи розвитку. *Підприємництво та інновації*. Випуск 16. 2021. С. 15-19.

10. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.